Հայկական լուրեր

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻԿՈՒԻԳՆՑ

Տրապիզոնի առաջն. տեղապահէն կիրակի իրիկուն ժամը 4ին (Ը. Ե.) Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը կը տեղեկացնէ թէ Ս. Պատրիարքը նոյն ժամուն մեկնած է Պոլիս՝ «Կիւլճէմալ» շոգենաւով, հետեւաբար հինգշաբթի առտու կանուխ հաւանաբար կը հասնի Գալաթ, եթէ նոր արգելք մը չհանդիպի կամ Սամսոնցիներն ալ օր մը վար չդնեն Ն. Սրբազնութիւնը։

Այս հեռագրին վրայ Պատրիարքարանը անհրաժեշտ դիմումները ըրաւ պատկանեալ պաշտօնատանց մօտ, Ս. Պատրիարքին ըլլալիք ընդունելութեան առեն պէտք եղած դիւրութիւնները տրուելու համար։

Ասկէ զատ շոգենաւային ընկերութեան մօտ դիմում կատարուելով հասկցուեցաւ որ «Կիւլճէմալ»ը հինգշաբթի առտուն շատ կանուխ Գալաթ կը հասնի։ Կարգադրուեցաւ որ չորեքշաբթի իրիկունէ յատուկ մաւնով մը Պոլսոյ և Երուսաղէմի Պատր. փոխանորդները երկու աշխարհական ժողովականներով սպասեն Թարապիա և հետեւեալ առտուն կանուխ ընդ առաջ երթալով «Կիւլճէմալ»ի, Ս. Պատրիարքը և հրաւիրակները առաջնորդեն մաւչ ու գալով Թարապիայի առջեւ, պիտի սպասեն հոն՝ Վարչութեան և Միացեալի շոգենաւուն, որոնք ժամը 9ին (Ը. Ե.) Ճամբայ պիտի ելլեն Քարաքէն։ Միաց. Տնօրէն Խորհուրդին առաջարկին վրայ այսօր «Սէյրը Սէֆային» շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ հեռագրով պիտի խնդրուի «Կիւլճէմալ»ի Նաւապետէն, որպէս զի իր Պոլիս գալը ուշացնէ մէկ քանի ժամ, անպատեհութեանց տեղի չտալու կանխահոգութեամբ։

Ս. Պատրիարքը ուղղակի պիտի առաջնորդուի Գումգափուի Նաւամատոյցը, ուր պիտի սպասեն նաև բաւականաչափ ոստիկաններ և ոստիկան-զինուորներ։ Նաւամատոյցէն Ս. Պատրիարքը Վարչութեան անդամներու և պաշտօնական մարմիններու առաջնորդութեամբ պիտի գայ Մայր Եկեղեցի, ուր պիտի ընէ իր սահմանադրական ուխտը։

*** Պաշտօնական ծանուցում. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ընդունելութեան պատճառաւ Դաստաստանական Խորհրդոյ յառաջիկայ Ուրբաթ օրուան նիստը յետաձգուած է յաջորդ Ուրբաթի (Նոյմ. 15) առաւօտեան ժամը Ցուկէսին (Ը. Ե.)։

ԴԻՄՈՒՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՄՕՏ

Պատր. Տեղապահ Ճէվահիրճեան Սրբազան ընկերակցութեամբ գործակատար Գամէր էֆ.ի երէկ դիմեց Պատերազմական Նախարար Իզզէթ փաշայի և տեսակցեցաւ մուհինսիզներու զինուորագրութեան խնդրին մասին։ Վերջին օրերս գաւառի զանազան անկիւններէն Պատրիարքարան հասած հեռագիրներ կը տեղեկացնէին թէ տեղական զինուորական իշխանութիւնները սկսած են զէնքի տակ առնել մուհինսիզները։ Այս պատճառով Տեղապահ Սրբազանը երէկ պէտք տեսաւ այս մասին դիմում մը կատարել Պատերազմ. Նախարարութեան մօտ և Իզզէթ փաշայի պարզեց այս առթիւ ծագելիք անպատեհութիւնները, ասկէ զատ այն դժբաղդութիւնները որոնց պիտի մատնուին ընտանիքները իրենց միակ նեցուկին զինուոր երթալովը։

Պատերազմական Նախարարը պատասխանած է թէ զինուորական իշխանութեանց տուած որոշման համաձայն զէնքի տակ պիտի կոչուին այն մուհինսիզները միայն որոնց տարեկիցները յորժամ դատուած է զէնքի տակ պահել, այսինքն եթէ 304էն մինչեւ 307 թուականի ծնունդները զէնքի տակ պահուին, անոնց բախտին վիճակակից պիտի ըլլան նաև նոյն թուականի ծնունդ մուհինսիզները. այս մասին, աւելցուցած է Նախարարը, արդէն մէկ քանի օրէն օրէնք մը պիտի հրատարակուի։

ՄԵԾ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ ԲԱՂԷՇԻ ՄԷՋ

ՊԻԹԼԻՍ, 16 Հոկտ. 1913

Ամսոյս 13ին Կիրակի օրը Բաղէշի համար նմանը չտեսնուած շքեղութեամբ կատարուեցաւ Գրերու գիւտի 1500 ամեակի և Տպագրութեան 400 ամեակի Յոբելեանական համազգային հանդէսը։ Նոյն առտուն Առաջնորդ հայրը հանդիսաւոր պատարագ մատոյց Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ յոգնախուռն բազմութեան մը ներկայութեանը. դասերը խիտ առ խիտ լեցուած էին մեր և բողոքական վարժարանաց երկսեռ պաշտօնեաներով և դպրոցականներով։

Ս. Պատարագի աւարտումէն վերջը, հոգեհանգիստ կատարուեցաւ ի յիշատակ 16 տարի առաջ նոյն օրը (Հոկտ. 13) կոտորուած Հայ Նահատակներուն։ Ապա սկսաւ թափորը դէպ ի Խնդրակատարի Ս. Աստուածածին վանքը, որ հեռու է քաղաքէս իբր կէս ժամ։ Գնացքին կարգապահութեանը կը հսկէին Սէր Բօմիսէր Ռուբէն էֆ. և մի քանի փօլիսներ։ Թափորը կրօնական և աշխարհական երգեցողութեամբ և ժողովրդային անօրինակ խանդավառութեան մէջ ժամը 7ին հասաւ վանք, անցնելով Թուրք թաղերէ ուր խուլած հայրենակիցները մեր կրօնական զգացումները վիրաւորող ոչ մի ընթացքի մէջ գտնուեցան։ Այս առթիւ մեր մասնաւոր գոհունակութիւնը կը յայտնենք։ Վանքին շրջափակին մէջ կատարուեցաւ հոգեհանգիստը։ Ապա ժամուան մը հանգիստէ վերջը, վանքէն դուրսը կատարուեցաւ բուն հանդէսը, ուր տեղի ունեցաւ բանախօսութիւններ և ճառախօսութիւններ ընդմիջուած խմբերգներով և մեներգներով։

Խօսեցան հայր Սուրէն Գալէմեանը որ հանդէսին բացումը կատարեց, կեդր. վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Արսէն Վարժապետեանը, Բողոքական վարժարանի աւագ ուսուցիչ Պ. Գէորգ Գույումճեան, Միաց. վարժարանաց տնօրէն Պ. Գէորգ Մարգպետունի, կեդր.ի ուսուցիչներէն Պ. Մանուկ Պոյաճեանը, Բողոք. վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Արիստակէս Որբերեանը, Պատ. Խաչիկ Վարդանեան, Հ. Յ. Դ. տեղւոյն ներկայացուցիչ Պ. Արմենակ Յօխիկեան։

Աննկարագրելի էր խանդավառութիւնը ժողովուրդին, որ հայ Գալէմեանի պահպանիչովը ժամը 10ուկէսին հանդէսին փակումէն վերջը գոհ սրտով մեկնեցաւ։

Այս հանդէսին առթիւ սարքուելիք վիճակահանութիւնը տեղի չունեցաւ զանազան պատճառներով։

*** Վաղը հկտ. 20 կիր. Խնդրակատարի Ս. Վանուց մէջ պիտի կատարուի հոգեհանգիստ և սգահանդէս ի յիշատակ Սիմոն Զաւարեանի Ազգ. անզուգական գործիչին ցաւալի մահուան զոր հեռագիրները մի քանի օր առաջ գուժեցին։

«ՀԱՅՈՐԴԻ»

Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՄԱԶԳԵԱՑԻ

Մեզ կը տեղեկացնեն թէ ամսոյս 10ին Թատերական ներկայացում մը տեղի պիտի ունենայ ի նպաստ Բերայի արջկանց Համազգեաց վարժարանին։ Շատերը գիտեն թէ Համազգեացը այն դպրոցն է ուր Լուսաւորչական ու Կաթոլիկ-հայ ծնողքներու զաւակները քով քովի կը նստին, միասին կ՚ուսանին ու կը սրտակցին իրարու։ Կրթական գեղեցիկ նպատակը միայն ունենալով իր առջեւ՝ Համազգեացը առաւելապէս միութեան կապն է հանդիսացած հայ համայնքին երկու հատուածներուն միջեւ և չեչտած այն ազգակցութիւնը որուն առջեւ կ՚անհետին դաւանական ամէն խտիր։ Կ՚արժէ ուրեմն որ քաջալերուի Համազգեացի համար ըլլալիք ամէն ձեռնարկ։

ԳԱՀԻՐԷԷՆ առաջն. փոխանորդ Տ. Մամբրէ քհ.ի կողմէ խմբագրութեանս հասած հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ Օրմանեան Սրբազան առաջնորդ ընտրուած է Եգիպտոսի, տեղւոյն Գաւառ. Ժողովին միաձայն հաւանութեամբը։

ԲԱԼՈՒԻ Գաւառ. Ժողովին միաձայնութեամբը վիճակին ազգ. երեսփոխան ընտրուած է Պատրիարքարանի գործակատար Գամէր էֆ. Շիրինեանը։ Տեղեկագիրը արդէն հասաւ Պատրիարքարան։

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԳԱՄԷՐ ԷՖ. եւ Ազգահամարի դիւանին պետ Տիգրան էֆ. Նշաստաճեան Կիրակի օր յանուն Պատրիարքարանի գացին Տէֆթէրհանէի վերատեսչութեան պաշտօնատունը, ուր հետապնդեցին բարոյական անուններու վրայ գտնուած ազգ. կալուածներու փոխանցման առթիւ Պատրիարքարանի ըրած առարկութիւններուն խնդիրը։ Կը լսենք թէ գործը գոհացուցիչ վիճակի մը հասած է։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կը հաստատենք թէ Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան ծրաջան թարգման Հայկ էֆ. Թայքէսէնեան ստացած է Իտալիոյ կառավարութեան կողմէ «Շըվալիէ տը լա Գուրօն տ՚Իթալի» պատուանշանը, իբր վարձատրութիւն այն ծառայութիւններուն զորս ցոյց տուաւ թրքօիտալական պատերազմին միջոցին, հետապնդելով իտալահպատակներուն շահերը օսմ. կառավարութեան մօտ։ Կը շնորհաւորենք յարգելի հայ պաշտօնատարը և կը մաղթենք որ աւելի բարձր աստիճաններու արժանանայ։

Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ Կիրակի օրուան համերգին մասին խիստ գնահատական տողեր կը նուիրեն տեղական ամէն լեզուով թերթերը, մասնաւորապէս Սրամպուլ, Լէվընդ Հէրըլդ, Լա Թիւրքի, Սապահ, և այլն։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ մեզ կը գրեն. — Ամսոյս 12/25ին տեղւոյս փոքրիկ հայ գաղութը համեստ բայց կոկիկ հանդէսով մը տօնեց հայ գիրերու գիւտին 1500 և տպագրութեան 400ամեակի զոյգ յոբելեանները։ Պատարագէն ետք կատարուած հոգեհանգիստէ մը վերջ ժամը 2ուկէսին (Ը. Ե.) եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ սկսաւ հանդէսը։ Ուրախալի էր տեսնել որ երկսեռ խուռն բազմութեամբ մը լեցուած էր բակը։ Հանդէսը բացուեցաւ «Բամբ որոտան»ի խմբերգով, ուրկէ